

roende af sinnena måste denna kunskap äfven innehålla något annat, än jaget sjelft; i följd hvaraf således idéen om person och sjelfmedvetande här ej kunde få någon realitet. Jaget kunde nämligen ej fattas annorlunda, än såsom en blott form, utan substantialitet. Skulle därför personlighetsidéen ej kastas öfver bord tillika med möjligheten af kunskapens förklaring, måste jaget fattas såsom ej blott formel, utan äfven materiel grund till sina förnimmelser. Och så skedde genom Fichte d. ä. Men då jaget af honom fattades abstract, blef det oförklarligt, huru ett innehåll för det kunde uppkomma; ty genom hans antagande af en "anstoss" på jaget, hvarigenom det reflekterades på sig sjelft och blef medvetet, vanns naturligtvis ingen förklaring, då denna "anstoss" sjelf behöfde förklaring.

Vi stadna här med framställningen af personlighetsbegreppets historik, då genom Schelling och Hegel någon vidare utveckling dock ej skedde, utan personligheten fastmera, såsom hos dem något secundärt och betingadt, ej kunde bibehålla sin rena uppfattning, utan uppblendades med opersonliga elementer och föreställningar. Sammanfattas nu resultaten af det före-